

Проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність»

ПОДАННЯ ФАКТІВ

1

Звертаємо увагу на фактичний зміст повідомлення

- ✓ Чи не подані думки та оцінки як факт?
- ✓ Чи позначені у соціологічних даних вибірка, замовник, географія?
- ✓ Чи не переважають аргументи лише на користь однієї позиції?

ЕКСПЕРТИ

2

Хто виступає експертами

- ✓ Чи це представники структур, яких не існує в реальності?
- ✓ Чи вказана інституція, яку експерти представляють?
- ✓ Чи зазначені імена і посади експертів?

ЗАГОЛОВОК

3

Перевіряємо заголовок

- ✓ Чи відповідає заголовок інформації в тексті?
- ✓ Чи містить заголовок категоричні твердження, які неможливо перевірити?
- ✓ Чи є заголовок сенсаційним і/або починається запитанням?

ЯК НЕ СТАТИ ЖЕРТВОЮ МАНІПУЛЯЦІЙ У ЗМІ

6 КРОКІВ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ІНФОРМАЦІЇ В МЕДІА

4

ДЖЕРЕЛО

Оцінюємо джерела інформації

- ✓ Чи вказано джерело фактів?
- ✓ Чи є можливість перевірити інформацію на цьому ресурсі?
- ✓ Про що писали на цьому ресурсі раніше?
- ✓ Чи не взята ця інформація із соцмереж та з неперифікованих акаунтів?
- ✓ Чи не веде лінк на підозріле або маловідоме джерело?

5

ЕМОЦІЇ

Тестуємо на емоції заголовок і текст повідомлення

- ✓ Чи не надто емоційний заголовок і сам текст?
- ✓ Чи не апелюють заголовок, фото і судження в тексті до ваших емоцій?
- ✓ Чи не навіює повідомлення негативних думок, хвилювань, розпачу, чи не дезорієнтує в подальших діях?

6

БАЛАНС

Аналізуємо повноту та рівновагу в матеріалі

- ✓ Чи є в матеріалі коментарі всіх сторін описаної події чи ситуації?
- ✓ Чи містить текст оціночні судження і чи не підміняють вони собою факти?
- ✓ Чи не базується текст на чутках, узагальненнях, упередженнях та стереотипах?

Матеріали розроблені в рамках грантової програми проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується IREX (Рада наукових досліджень та обмінів) за підтримки Посольства Великої Британії. Зміст матеріалів не обов'язково відображає думку та не є офіційною позицією IREX, а також Уряду Великої Британії. Дані матеріали дозволяється використовувати із навчальною метою та за умови, якщо це здійснюється безоплатно для кінцевого споживача. Обов'язковим є посилання на IREX та проект «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність».